SOJA **TUSSENSTAND** 2015

Nederland heeft afspraken gemaakt om bij te dragen aan de verduurzaming en vervanging van sojaproductie en de vermindering van sojaconsumptie. De Nederlandse sojacoalitie brengt elke twee jaar een 'Sojabarometer' uit, waarin wordt gemeten in hoeverre die afspraken worden nagekomen. Dit is een tussenstand over 2015.

CONCLUSIE

Nederland importeerde, verwerkte en consumeerde in 2015 onverminderd grote hoeveelheden soja, vooral voor veevoer.

De teelt van sojabonen leidt vooral in Zuid-Amerika nog steeds tot grote sociale- en milieuproblemen.

De doelstelling van Nederland voor de inkoop van verantwoorde soja is niet gehaald: slechts 34% van de beoogde 100% was in 2015 RTRS (Ronde Tafel voor Verantwoorde Soja) - of gelijkwaardig - gecertificeerd. De zuivelsector en supermarkten hebben hun eigen doelstelling gehaald, maar de veevoer-, varkens- en pluimveesector blijven achter.

Er ligt geen nieuw plan voor na 2015. De veevoedersector heeft de ambitie om aan de RTRS-standaard te voldoen losgelaten en haar ambitie omlaag geschroefd naar een Europees minimumniveau, de zogenaamde FEFAC richtlijnen.

Er wordt geëxperimenteerd met vervanging van soja door regionale (Europese) gewassen, maar alleen nog op kleine schaal.

GEVOLGEN SOJATEELT

Om land vrij te maken voor sojateelt worden, vooral in Zuid-Amerika, enorme stukken natuurgebied en de leefomgeving van lokale (inheemse) gemeenschappen vernietigd. De broeikasgassen die daarbij vrijkomen, dragen bij aan klimaatverandering. Daarnaast worden lokale gewassen door soja verdrongen, en grond- en oppervlaktewater ernstig vervuild door overmatig gebruik van herbiciden.

NEDERLANDS SOJAGEBRUIK

De Nederlandse diervoederindustrie gebruikt nog bijna net zoveel soja als in 2011. Nederland importeerde in 2013 ruim 8 miljoen ton soja, grotendeels voor veevoer. Al deze soja komt van buiten Europa. Hoewel het sojapercentage in Nederlands veevoer schommelt, worden geen grote veranderingen verwacht in het gebruik in 2015 ten opzichte van 2013.

VERDUURZAMING

Nederlandse bedrijven in de sojaketen hebben in 2011 de intentie uitgesproken in 2015 alleen nog verantwoorde soja te willen gebruiken.

Die doelstelling is niet gehaald. Niet 100%, maar 34% van de door Nederland ingekochte en verwerkte soja was in 2015 verantwoord, dat wil zeggen geproduceerd volgens RTRS-standaarden of gelijkwaardig daaraan. De zuivelsector haalde haar 100% doelstelling wel en de supermarkten zijn begonnen met het opnemen van verantwoorde soja in hun inkoopvoorwaarden. Achterblijvers zijn de varkens- en pluimveesector met 10%.

De Europese veevoederkoepel FEFAC presenteerde in 2015 haar eigen minimum sojarichtlijnen. Deze richtlijnen stellen minder strenge

ENKELE NEGATIEVE GEVOLGEN VAN DE GROEI VAN SOJAPRODUCTIE:

ONTBOSSING

LANDCONFLICTEN

VOEDSEL ONZEKERHEID

DROOGLEGGEN VAN MOERASGEBIEDEN

BODEMDEGRADATIE

BESTRIJDINGSMIDDELEN EN KUNSTMEST

AMBITIE 100% IN 2015 NIET GEHAALD

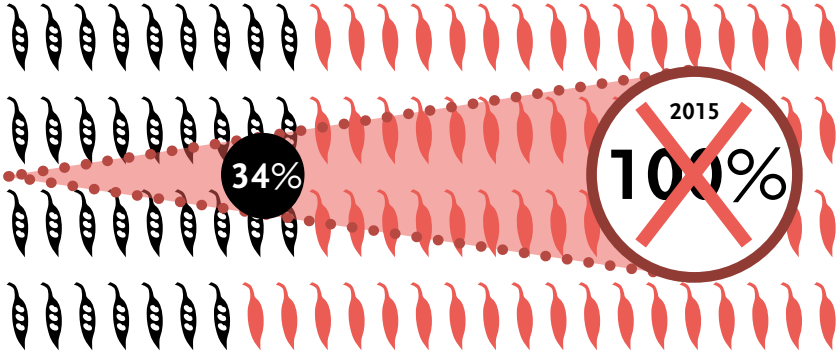

eisen, bijvoorbeeld over ontbossing of controle op naleving van de regels. Een groot deel van de Nederlandse veevoersector kiest er nu voor om de soepeler richtlijnen van FEFAC te volgen. Dit is een stap terug en komt niet in de buurt van het duurzaamheidsniveau waar Nederland in 2011 op heeft ingezet.

In 2014 is de 'Stichting Ketentransitie Verantwoorde Soja' opgeheven. Daardoor is het niet meer inzichtelijk en onduidelijk wat precies de Nederlandse inzet en ambities zijn voor verdere verduurzaming van soja-import.

VERVANGING

Een tweede strategie is het vervangen van importsoja door lokale eiwitbronnen uit Nederland en Europa. Er lopen verschillende kleinschalige experimenten en initiatieven. Voorbeelden zijn het GIJS-ei, Aurora Lentekaas en het Oerei, allen geproduceerd met behulp van lokale eiwitgewassen. In Nederland zelf werd in 2014 300 ton soja geproduceerd. Grootschalige vervanging van importsoja door regionale eiwitbronnen is echter nog niet in zicht.

VERMINDERING

Het verminderen van de consumptie van dierlijke eiwitten is een derde strategie. De meeste supermarkten bieden een keur aan vegetarische producten en vleesvervangers. Ook de vleessector experimenteert met bijmenging van plantaardige grondstoffen in samengestelde producten, maar in Nederland wordt nog niet systematisch ingezet op vermindering.

DE NEDERLANDSE SOJACOALITIE

ROEPT DE NEDERLANDSE OVERHEID EN BEDRIJVEN OP OM:

Nieuwe doelen te stellen met een concreet stappenplan om te blijven werken aan 100% verduurzaming van de keten (minimaal RTRS of gelijkwaardig), aan verantwoorde vervanging, en aan vermindering van dierlijke eiwitconsumptie.

Te zorgen dat de voortgang richting deze doelen blijvend en op een transparante manier gecontroleerd wordt.

2016
www.sojacoalitie.nl

IUCN National Committee of The Netherlands

Both ENDS Connecting people for change

Wetlands INTERNATIONAL

milieudefensie anders kijken, anders kiezen

NATUUR & MILIEU

Solidaridad

WWF